

معماری سینماگرا، نمادی از رسانه

زهرا مردانی^{۱*}، دکتر روزبه نقشینه^۲، دکتر عاطفه دهقان توران پشته^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، zahra.architect@gmail.com

۲- عضو هیئت علمی و معاونت دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، roozbeh.naghshineh@polimi.it

۳- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، dehghan.at@gmail.com

چکیده

اندیشیدن درباره مفهوم فضا، مقوله‌ای است که از زمان‌های دور ذهن بشر را با خود درگیر ساخته است تا به امروز که بر وسعت آن تا حدودی فائق آمده است؛ هرچند که هنوز فیزیکدانان در تکاپوی به اثبات رساندن فرضیات و نظریات خود بسر می‌برند. پژوهش حاضر با بکارگیری رویکردی با عنوان فضا- زمان به عنوان اصلی چهار بعدی که علم فیزیک بدان پرداخته است، و توضیح کوتاهی راجع به آن در جهت شناخت موضوع، بر آن است معماری و سینما را به عنوان دو هنر بسیار نزدیک به یکدیگر برگزیند و آنها را چنان با یکدیگر تلفیق کند که با نمایاندن ابعاد جدیدی از هنر، حاصل بحث، روشی برای پدید آمدن ساختمان‌هایی باشد که حرفی برای گفتن دارند و به انتقال بهتر مفاهیم از طریق معماری به عنوان رسانه می‌پردازند. بناهایی که نه تنها سرپناهند، بلکه ذهن و اندیشه کاربران را نیز به خود مشغول می‌دارند و قابلیت عمل کردن به عنوان پیام‌رسان را نیز دارا می‌باشند. از اینرو پس از بررسی متونی که پیش از این به نوعی دیگر در اینباره بحث نموده بودند و معدودی از نمونه‌های موردی که به خوبی با بکار بردن خواسته یا ناخواسته این رویکرد توسط معمارانشان همواره برسر زبان‌ها باقی مانده‌اند، تلاش نموده است به ارائه راهکارهایی بپردازد. نوع مقاله توصیفی تحلیلی می‌باشد و در روند پژوهش از منابع کتابخانه‌ای استفاده شده است.

واژه‌های کلیدی: معماری، سینما، فضا، رسانه، زمان، نظریه نسبیت

۱- مقدمه

جذابیت، فاکتوری است که علاوه بر عوامل تأمین آسایش و آرامش، در القاء حس دعوت‌کنندگی به مخاطبان معماری نقش بسزایی ایفا می‌کند. از آنجا که معماری نیز در بحث‌های زیبایی‌شناسی، به نوعی زیرمجموعه هنر تلقی می‌گردد، در راه رسیدن به این هدف می‌توان با بکارگیری یک رویکرد مناسب در زمان طراحی، به این مهم دست یافت. یکی از اهداف ویژه معماری تولید فضا است. هرچند که مفهوم فضا در ادوار مختلف تاریخی تعابیر مختلفی به خود دیده است، اما همواره بخشی از فضای لایتناهی که با عناصر معماری محدود گردیده باشد، فضای معماری را تولید نموده و در تعامل با کاربران دارای هویت می‌گردد. اما به نظر می‌رسد، معماری مضاف بر نوع کاربری که دارد، می‌تواند به عنوان رسانه نیز عمل کرده و پیامی را از سوی خالق اثر یا کاربران به دوره‌های زمانی آینده منتقل سازد یا در عصر خود همچون فرستنده‌ای به سایر نقاط جهان پیام ارسال نماید؛ از اینرو فضا و زمان همواره با بحث معماری عجین گشته‌اند. یکی دیگر از هنرهایی که با مفاهیمی همچون فضا و زمان در ارتباط است و برای به وجود آمدن، سخت نیازمند معماری است، هنر سینما است که در دید عموم از لحاظ شاخه‌بندی هنرها به هنر هفتم مشهور است. هنری که به نسبت سایر هنرها بسیار نوپا است و می‌تواند نمادی از تجدد و مدرنیت در دنیای هنر به حساب آید، هرچند که با عمر کوتاهش نسبت به سایرین توانسته است به رشد چشمگیری دست پیدا کند.